

Jaarstukken 2022

Versie: Vastgesteld door Raad

29 juni 2023

Bedrijfsvoering

Gemeentesecretaris: G.T. Wildeman

Diemen '22

In 2020 is de organisatie gestart met ontwikkeltraject Diemen '22. De bestuurlijke ambities met betrekking tot thema's zoals sociale woningbouw, veiligheid, duurzaamheid, leefbaarheid en participatie vragen om een heldere en strategische aanpak van de organisatie. Ook de omgeving waarin al deze projecten en ambities moeten landen is sterk aan het veranderen. Niet alleen door de toename van het inwonertal, maar ook door de verwachtingen die burgers, bedrijven en instellingen hebben ten aanzien van de wijze waarop over deze ontwikkelingen wordt gecommuniceerd en op wie hierbij betrokken worden. Om de organisatie hierop toekomstbestendig te maken is het organisatie ontwikkeltraject Diemen '22 ontworpen. Dit is niet alleen gericht op een nieuwe structuur met directeuren en teamleiders maar vraagt ook aandacht voor strategische oriëntatie.

Het jaar 2022, het laatste jaar van Diemen '22. Stond in het teken van doorontwikkeling. Directie en teamleiders hebben afzonderlijk van elkaar een leiderschapstraject gevolgd. De teamplannen zijn in 2022 vastgesteld door de directie en gebruikt om te sturen op resultaten.

De programmadirecteur is ingezet als een tijdelijke functie van twee jaar om programmatisch werken op te zetten en te borgen binnen de organisatie. De functie van programmadirecteur is sinds december 2022 vacant. We hebben ervoor gekozen om door te gaan met de lopende programma's en deze te verdelen over de twee concerndirecteuren. Het gaat hierbij om het programma 'Grip op sociaal domein', programma 'Voor en met Diemen' en programma 'Samenlevingsopbouw Holland park'. Programma duurzaamheid is geborgd binnen de lijnorganisatie.

De belangrijkste succesfactor van de organisatie-ontwikkeling is de beschikbaarheid van voldoende goed gekwalificeerde medewerkers. Actief opleidingsbeleid is hierbij een belangrijke randvoorwaarde. Om de ontwikkelingen zoals die hiervoor zijn aangegeven succesvol te maken wordt ingezet op competentie-ontwikkeling van alle medewerkers op het gebied van omgevingssensitiviteit, bestuurlijke sensitiviteit, communicatie en participatie, digitale vaardigheden en diversiteit. We beseffen dat het hierbij gaat om een meerjarig traject wat Diemen '22 overstijgt. In de begroting 2020 is bij de start van Diemen '22 een budget van € 150.000 beschikbaar gesteld. Dit budget is nog niet volledig besteed.

In 2023 wordt Diemen '22 geëvalueerd. We bekijken dan of Diemen '22 het gewenste effect heeft gehad op de gemeentelijke organisatie. Het afronden van Diemen '22 betekent niet dat de organisatie niet verder doorontwikkeld. We werken per slot van rekening in een dynamische omgeving met elk jaar nieuwe uitdagingen. We blijven daarom inzetten op het uitleven van de organisatievisie en kernwaarden: Leergierig, Bewust doen, Met lef, Verbindend en Open houding.

Samenwerking Duo+

Duo+ voert voor Diemen de ondersteuning op het gebied van bedrijfsvoering uit. In 2022 is er voor de volgende ontwikkelingen extra aandacht geweest.

Informatieveiligheid

Al eerder berichtte we in de eerste voorgangrapportage over de moeilijk in te vullen vacature van een privacy Officer. Ook in de rest van het jaar is hier helaas geen verbetering in gekomen. Desalniettemin heeft het huidige team de afgelopen periode zich gezamenlijk ingezet voor de kerntaken, voorlichting, advies en bewaken. Ze doen dit bij alle teams en afdelingen van de DUO-organisaties.

Speciaal dient te worden vermeld dat door de wisseling van nieuwe raden bij de DUO-gemeenten het team van informatieveiligheid ook actief heeft deelgenomen in het kennismakingsprogramma van nieuwe raadsleden. Zo was er voor de raadsleden van Uithoorn en Diemen een speciaal interactief avondprogramma georganiseerd met een AVG kennisquiz en vragen rond informatiebeveiliging. Voor nieuwe raadsleden in de gemeente Ouder-Amstel werd deze informatie meegenomen in een meer algemene speciale avondsetting.

Ook dit jaar hebben we weer de week van de informatieveiligheid georganiseerd. Naast presentaties zijn er kennisquizen gehouden en zijn via Intercomm voorlichtingsfilmpjes vertoond.

Belangrijkste doel van alle activiteiten is het vergroten van het bewustzijn rondom informatieveiligheid bij medewerkers en bestuurders. Daarin hebben we in 2022 een goed slag geslagen. Het blijft belangrijk dit bewustzijn vast te houden!

Verbijzonderde interne controle (VIC)

Het proces voor het in de lijn brengen van de interne controle heeft in 2022 vertraging opgelopen. Er was binnen het VIC-team een vacature ontstaan en deze vacature kon niet snel ingevuld worden, wegens krapte op de arbeidsmarkt. In verband hiermee heeft het team alle zeilen bij moeten zetten om de controles tijdig en voorzien van de juiste kwaliteit af te ronden. Dit jaar zijn er voor Duo+, de gemeente Ouder-Amstel en de gemeente Uithoorn presentaties gehouden waarom het in de lijn beleggen gewenst is en wat dat voor de proceseigenaren (veelal de teamleiders) betekent. Er zijn tot op heden een aantal processen in de lijn belegd, bijvoorbeeld bij het sociaal domein en het team Financiën.

Inkoopfunctie

De thema's in het kader van maatschappelijk verantwoord inkopen liggen bij de gemeenten. Duo+ is hierin volgend. In het kader van de samenwerking op het gebied van inkoop wordt hier wel de nadruk opgelegd.

Het contractbeheersysteem is nog niet verder vorm gegeven. De intentie was om binnen het zaakstelsel een module aan te schaffen waarbinnen het mogelijk is om een contractbeheersysteem te vormen. Die module is nog niet beschikbaar. Vooralsnog blijven we werken met verschillende systemen waarin de contracten zijn vastgelegd.

In gezamenlijkheid werken we verder aan de vorming van een inkoopfunctie en -organisatie die past binnen de ambities van de DUO-organisaties. Omdat de werving van een inkoopadviseur nog niet is gelukt hebben we in 2022 nieuwe externe invulling gegeven aan deze functie. Inmiddels is de spendanalyse over 2021 opgeleverd en zijn de inkooptrajecten voor 2023 opgehaald. Ook is een projectgroep gestart voor de inhuur van derden. Tenslotte is nieuw leven geblazen in de inkoopcontactroepen Buurt, Burgers en Bedrijfsvoering.

Informatisering en automatisering

Belangrijkste mijlpaal voor 2022 was het opstellen van het Informatiebeleidsplan (IBP).

De fundamentele uitgangspunten van het informatiebeleid zijn opgenomen in het IBP.

De passende strategische richting voor de komende jaren wordt in het IBP uitgezet en vervolgens werken we deze uit tot een concrete uitvoeringsagenda.

Beleidsmakers en leidinggevenden vanuit de vier DUO-organisaties hebben input geleverd voor het IBP. Dit heeft geresulteerd in een document waarin het gewenste informatiebeleid wordt beschreven aan de hand van zeven thema's met elk drie speerpunten, uitgewerkt in werkafspraken met bijbehorende consequenties.

In december 2022 is het eindconcept ter beoordeling aan de Provincie Noord-Holland aangeboden. In 2023 zal het Informatiebeleidsplan ter besluitvorming worden voorgelegd.

Medio 2022 is een nieuwe versie van het centrale zaak- en archiefsysteem Rx.Enterprise (voorheen InProces) geïmplementeerd. Deze heeft een verbeterde gebruikersinterface die het zaakgericht werken toegankelijker maakt. Deze vervanging is onderdeel van het programma 'Informatiehuishouding op orde'. Dit programma heeft tot doel de kwaliteit van onze informatiehuishouding te verbeteren. Hierbij dienen alle medewerkers een bijdrage te leveren. Het programma is ook gekoppeld aan de invoering van de Wet openbaarheid overheid (Woo) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).

In 2022 werken we aan de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, welke onlangs is uitgesteld tot 1 januari 2024. Momenteel worden er een aantal nieuwe informatiesystemen geïmplementeerd.

Op het gebied van informatiebeveiliging zijn in 2022 diverse maatregelen ingevoerd, die deels als aanbevelingen naar voren kwamen uit een zogeheten penetratietest (PEN-test). Dit omvat onder meer de implementatie van de beveiliging van het e-mailverkeer, monitoring van het netwerkverkeer en het gebruik van multi-factor authenticatie (wachtwoord + controle Authenticator app).

Er is een uitwijktest gedaan voor bedrijfskritische informatiesystemen, waarbij een grote calamiteit wordt nagespeeld om te kijken of de informatievoorziening binnen een bepaalde tijd vanaf een alternatieve locatie kan worden hervat. Dit heeft enkele nuttige inzichten opgeleverd. Om de informatieveiligheidsorganisatie te testen heeft tevens een simulatie plaatsgevonden van een majeur beveiligingsincident (bijvoorbeeld een hack).

Voor wat betreft de ICT-apparatuur zijn in 2022 multi functionele printers (printen, kopiëren, scannen) vervangen. De nieuwe raadsleden van de DUO-gemeenten (circa 90 personen) zijn voorzien van een laptop. Vanuit de reguliere vervangingscyclus zijn circa 400 mobiele telefoons.

Personeel en organisatie

In 2020 is gestart met de transitie van het team Personeel & Organisatie. Er is overeenstemming over het einddoel, in de praktijk moeten nog enkele belangrijke aanpassingen worden doorgezet. Vooral is er meer strategische en beleidsmatige adviescapaciteit nodig.

P&O werkt enerzijds aan het optimaliseren van de going concern taken. De opdrachtgevers hebben nadrukkelijk aangegeven dat de basis op orde moet zijn. Hiervoor moeten ook in 2023 nog verbeteringen worden doorgevoerd.

Anderzijds gaat de aandacht uit naar het ontwikkelen van nieuw instrumentarium (de P&O kalender en de strategische P&O agenda). Dit op basis van de wensen van de opdrachtgevers. Het vormgeven en implementeren van het hybride werken is één van die (extra) wensen.

Overhead

Bij de vernieuwing van de Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is de transparantie van de bedrijfsvoeringskosten een belangrijk punt. Het is verplicht voorgeschreven dat de gemeenten inzichtelijk maken wat de overheadkosten zijn. De BBV schrijft voor welke kosten tot de overhead gerekend moeten worden. Onderstaand een gesaldeerd overzicht van de overheadkosten.

Soort kosten	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 totaal	Rekening 2022	Budget resultaat 2022
Diemen 2022	-103	-170	-140	30
Bijdrage Duo+ (gemeenschappelijke regeling)	-6.610	-6.829	-6.844	-15
Bijdrage Inkoopbureau Stichting Rijk	-150	-150	-113	37
Directie en bestuursadvisering/-ondersteuning	-2.025	-2.132	-1.689	443
Afdelingsmanagers	-897	-862	-863	-1
Ondernemingsraad	-63	-51	-23	27
Communicatie + participatie	-179	-189	-196	-7
Financiën	-50	-50	-53	-3
Juridische zaken	-278	-301	-290	11
Personeel & Organisatie	-104	-169	-98	71
Informatisering & Automatisering	-34	-34	-15	19
Interne dienstverlening	-182	-182	-188	-6
Facilitair	-500	-503	-556	-53
Vervoermiddelen	-188	-186	-266	-81
Huisvesting	-1.434	-1.359	-1.387	-28
Overige kosten bedrijfsvoering	-489	-732	-550	182
Verrekening overhead met grondexploitaties en tarieven	324	253	270	17
Totaal overhead	-12.962	-13.645	-13.002	643

De bijdrage aan Duo+ is met ruim € 6,8 miljoen goed voor de helft van de totale overheadkosten. Oorzaak hiervan is dat alle bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht bij Duo+.

Soort kosten	Specificatie	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 totaal	Rekening 2022	Budget resultaat 2022
Team Administratie Sociaal Domein	Salariskosten	-830	-759	-818	59
Team Sociaal Team Diemen	Salariskosten	-709	-712	-743	31
Team Infra	Salariskosten	-1.615	-1.511	-1.495	-17
Team Projecten	Salariskosten	-661	-619	-611	-8
Team Ruimtelijke beleid	Salariskosten	-1.594	-1.461	-1.440	-21
Team Beleid Samenleving	Salariskosten	-1.300	-1.364	-1.365	2
Team Sportbedrijf	Salariskosten	-981	-948	-983	35
Team Sociale Zaken	Salariskosten	-1.383	-1.267	-1.308	41
Team Wijkbeheer	Salariskosten	-1.330	-1.363	-1.499	136
Team Wmo	Salariskosten	-870	-836	-839	3
Team Gebouwen en Facilitaire zaken	Salariskosten	-852	-831	-843	12
Team Openbare orde en Veiligheid & Vergunningen	Salariskosten	-1.300	-1.148	-1.178	31
Team Handhaving	Salariskosten	-1.018	-939	-965	25
Team Burgerzaken en KCC	Salariskosten	-1.300	-1.208	-1.207	-1
Totaal salariskosten vakafdelingen		-15.743	-14.965	-15.294	329

Voor de sturing worden de kosten van de overhead afgezet tegen de salariskosten van de vakafdelingen. Verhoging van dit percentage heeft een positief effect op het begrotingssaldo en een negatief effect op de kostendekkende tarieven en saldi van de grondexploitatie.

Soort kosten	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 totaal	Rekening 2022
Overhead uitgedrukt in percentage van salariskosten vakafdelingen	82%	91%	85%

Ondanks dat het berekende overheadpercentage ongeveer 85% is, rekenen we bij de vaststelling van de kostendekkende tarieven en grondexploitatie 60% aan overheadkosten toe. Dit is besloten bij vaststelling van de Begroting 2022. Het lagere percentage ligt in lijn met de toegerekende overhead zoals het voor de BBV-aanpassing (2016) plaatsvond. Aanpassing van dit percentage heeft consequenties voor de tarieven en het resultaat van grondexploitatie.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de toegerekende overheadkosten.

Doorbelasting naar kostendekkende tarieven en grondexploitatie	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 totaal	Rekening 2022
Parkeren	-271	-280	-281
Omgevingsvergunningen	-326	-321	-309
Overige leges (waaronder burgerzaken)	-379	-369	-382
Afvalstoffenheffing	-158	-160	-149
Rioolheffing	-331	-331	-346
Begraven	-9	-9	-9
Grondexploitatie	-324	-253	-270
Totaal doorbelasting kostendekkende tarieven en grondexploitatie	-1.799	-1.722	-1.746

Indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Arbeidsverzuim	HRM-administratie	5,4%	5,0%	8,5%
Personeelsverloop	HRM-administratie	16%	15%	27,92
Aantal vacatures	HRM-administratie	33	35	57
% betaling facturen binnen 30 dagen	Financiële administratie	82%	95%	86%
Aantal fte formatie per 1.000 inwoners	HRM-administratie	6,978	7,394	7,430
Aantal fte bezetting per 1.000 inwoners	HRM-administratie	6,657	7,024	7,055

Investeringsen

Investering (bedragen x € 1.000)	Budget	Realisatie t/m 2021	Vrije ruimte	I: in uitvoering D: doorschuiven V: vervallen A: Afgewikkeld
700446 Bouwkundige en interieur aanpassingen gemeentehuis	500	-	-	K ⁶
700447 Vervangen meubilair gemeentehuis	500	-	-	K ⁶
700449 Aanpassing hal gemeentehuis (balie)	180	-	-	K ⁶
700450 Verv. koelmachine &. regeling gemeentehuis	200	-	-	I
700451 Vervangen brandmeldcentrale gemeentehuis	90	-	90	I

⁶ Van deze investeringen volgt nog een aparte raadsvoordracht voor de verstrekking van het krediet/investeringsbudget

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden.

Doel van de wet

De Woo beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid. Met dit doel kan het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter worden gediend. De Woo kent daarom de verplichting voor overheden om bepaalde categorieën informatie uit eigen beweging openbaar te maken. Om actieve openbaarmaking structureel en duurzaam te kunnen organiseren is het tevens van belang dat de informatiehuishouding van overheden op orde is. De Woo bevat een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden en schrijft maatregelen voor om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken

Wat betekent dit?

Dat betekent onder andere dat sinds 1 mei 2022:

- er één of meer contactpersonen zijn aangewezen bij wie burgers terecht kunnen met vragen over de beschikbaarheid van overheidsinformatie. De allround juridisch adviseurs van team JZ zijn aangewezen als contactpersoon Woo. De bedoeling is daarnaast dat er een contactpersoon Woo wordt aangewezen waarlangs bewoners, bezoekers en bedrijven het contact hebben met de gemeenten.
- er kortere beslistermijnen gelden voor het afhandelen van Woo-verzoeken (4 weken, met verlenging van 2 weken);
- Wob-verzoeken die vóór 1 mei zijn ingediend en waar nog geen besluit op is genomen, afgehandeld dienen te worden volgens de Woo;

Daarnaast geldt een inspanningsverplichting om informatie over beleid actief openbaar te maken (actieve openbaarmakingsverplichting). Deze laatste verplichting geldt nu nog niet maar wordt stapsgewijs ingevoerd. Hier worden momenteel de voorbereidingen voor getroffen.

Verantwoording over uitvoering van de Woo - Openbaarheidsparagraaf

De Woo bepaalt in artikel 3.5 dat bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de verantwoording verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Bestuursorganen gaan in de openbaarheidsparagraaf in op de beleidsvoornemens (c.q. behaalde resultaten) met betrekking tot de actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding. Modellen voor de openbaarheidsparagraaf voor de rijksoverheid zijn inmiddels opgenomen in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV). In de loop van 2022 zal ook in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten een bepaling over de openbaarheidsparagraaf worden opgenomen.

Dit betekent dat voortaan een paragraaf openbaarheid in de jaarrekening en in de begroting worden opgenomen. Met de informatie in deze paragraaf is alvast een eerste aanzet gegeven voor de paragraaf openbaarheid. Deze wordt de komende jaren verder doorontwikkeld.

Lokale Heffingen

Financieel strategisch adviseur: K. Deutekom

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen bevat de volgende onderwerpen:

- de inkomsten, met een toelichting op het verschil tussen de begrote en werkelijke opbrengsten;
- inzicht in het aantal kwijtscheldingen met bijbehorende budgettaire consequenties.

In de raadsvergadering van 13 oktober 2016 is de 'Nota Lokale Heffingen 2016' vastgesteld. In deze nota staan alle lokale heffingen opgesomd en is aangegeven welke sturingsinstrumenten de raad heeft op de lokale lastendruk. Deze sturingsinstrumenten kunnen ingezet worden bij de vaststelling van de kadernota, de begroting en de belastingverordeningen.

Om de kostendekking transparanter te maken zijn ook de toegerekende kosten inzichtelijk gemaakt van de kostendekkende tarieven.

Opbrengsten 2022

Onderstaand een overzicht met de opbrengsten van de verschillende soorten belastingen en retributies in 2022:

Opbrengsten	Rekening 2021	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022	Budget resultaat 2022
Ongebonden belastingen					
Onroerende zaakbelastingen					
- woningen (eigenaren)	4.071	4.475	4.225	4.236	11
- niet-woningen (eigenaren)	1.780	1.620	1.895	2.063	168
- niet-woningen (gebruikers)	1.479	1.370	1.545	1.722	177
Precariobelasting	501	25	25	13	-12
Toeristenbelasting	49	515	315	458	143
Kostendekkende tarieven					
Parkeerbelasting	1.065	1.128	1.203	1.473	270
Afvalstoffenheffing	4.352	4.170	4.563	4.568	5
Rioolheffing	3.517	3.420	3.549	3.763	213
Marktgelden	20	54	54	50	-4
Lijkbezorging	97	96	96	140	45
Burgerzaken	613	356	356	554	197
Omgevingsvergunningen	1.416	981	1.598	1.789	190
Overige leges	37	15	15	24	9
Totaal	18.995	18.226	19.441	20.852	1.411